

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_29_TEMER_VSE_O_PODSTATNYCH_JMENECH_NA_1_ST_ZS		
Název materiálu:	Téměř vše o podstatných jménech na 1. stupni ZŠ		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	4.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	12. 4. 2013
Jméno autora:	Mgr. Vladislav Rusín		
Klíčová slova:	Podstatná jména, pád, číslo, rod, vzor, slovní druhy ohebné a neohebné, slova podobného významu.		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Žák si zopakuje mluvnické kategorie podstatných jmen. Pracuje s textem, třídí informace.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Kompetence k učení.		
Anotace, metodický list:	Žák si zopakuje mluvnické kategorie podstatných jmen. Pracuje s textem, třídí informace.		
Použité zdroje:	Upravené texty z učebnice ČECHURA, Rudolf a Hana STAUDKOVÁ. <i>Český jazyk pro čtvrtý ročník</i> . Vyd. 2. Všeň: Alter, 2002, 159 s. ISBN 80-724-5004-2.		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vašek cítil, jak ho skála hřeje, a když mu táta podal jablko, s chutí se do něj zakousl. Teprve teď se mu přestala třepat kolena a odvážil se podívat dolů. Svět se prostíral do šíře, vlnil se a vzdouval mírnými oblými stráněmi, klikaté cesty lemovaly stromořadí a na obzoru ujížděl vlak jako dětská hračka. Vašek neznal odvrácenou stranu údolí, ale teprve když se ohlédl, zmlkl ve velkém úžasu. Skalní město se kolem něho tyčilo za všech tří stran. Ošlehané zvětralé vrcholky se zdály být na dosah ruky. Dole na zemi se cesty v písku vlnily kolem vyprahlých bílých boků skal a koruny borovic v mírném větru slavnostně hučely.

a) Víš, z které knihy je tato ukázka a kdo je autorem?

.....
.....

b) Vyber z první věty všechny ohebné slovní druhy. Která z nich jsou podstatná jména?

.....
.....

c) Udělej si tabulku, vepiš do ní tato podstatná jména a urči u nich pád, číslo, rod a vzor.

	pád	číslo	rod	vzor

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

d) Najdi v textu všechna podstatná jména, která vyjadřují názvy osob.

.....
.....

e) Nahraď vyznačená slova slovy podobného významu.
Jak nazýváme tato slova?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

Vašek cítil, jak ho skála hřeje, a když mu táta podal jablko, s chutí se do něj zakousl. Teprve teď se mu přestala třepat kolena a odvážil se podívat dolů. Svět se prostíral do šíře, vlnil se a vzdouval mírnými oblými stráněmi, klikaté cesty lemovaly stromořadí a na obzoru ujížděl vlak jako dětská hračka. Vašek neznal odvrácenou stranu údolí, ale teprve když se ohlédl, zmlkl ve velkém úžasu. Skalní město se kolem něho tyčilo za všech tří stran. Ošlehané zvětralé vrcholky se zdály být na dosah ruky. Dole na zemi se cesty v písku vlnily kolem vyprahlých bílých boků skal a koruny borovic v mírném větru slavnostně hučely.

a) Víš, z které knihy je tato ukázka a kdo je autorem?

Jak dostat tatínka do polepšovny
Marie Poledňáková

b) Vyber z první věty všechny ohebné slovní druhy. Které z nich jsou podstatná jména?

Vašek cítil ho skála hřeje mu táta podal jablko chutí se něj zakousl.

c) Udělej si tabulku, vepiš do ní tato podstatná jména a urči u nich pád, číslo, rod a vzor.

	pád	číslo	rod	vzor
Vašek	1.	j.	m.	pán
skála	1.	j.	ž.	žena
táta	1.	j.	m.	předseda
jablko	4.	j.	s.	město
chutí	7.	j.	ž.	kost

d) Najdi v textu všechna podstatná jména, která vyjadřují názvy osob.

Vašek, táta

e) Nahraď vyznačená slova slovy podobného významu.

Jak nazýváme tato slova?

Zahřívá, ohřívá

Tatínek, otec

Třást, drkotat

Kopečky, vršky, špičky.

Synonyma

Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.

Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O podstatných jménech

Podstatná jména jsou **názvy osob, zvířat, věcí**, ale označujeme jimi i **vlastnosti a děje**. Jsou to slova ohebná, která se skloňují.

U podstatných jmen určujeme **pád, číslo a rod (životnost)**.

Pádové otázky

1. pád (nominativ) – **kdo? co?**
2. pád (genitiv) – **koho? čeho?**
3. pád (dativ) – **komu? čemu?**
4. pád (akuzativ) – **koho? co?**
5. pád (vokativ) – **oslovujeme, voláme**
6. pád (lokál) – **o kom? o čem?**
7. pád (instrumentál) – **kým? čím?**

Číslo

jednotné (singulár) – určíme ho pomocí ukazovacích zájmen **ten, ta, to**

množné (plurál) – určíme ho pomocí ukazovacích zájmen **ti, ty, ta**

Rod

mužský (maskulinum) – na podstatné jméno v základním tvaru ukážeme zájmenem **ten**

ženský (femininum) – na podstatné jméno v základním tvaru ukážeme zájmenem **ta**

střední (neutrum) – na podstatné jméno v základním tvaru ukážeme zájmenem **to**

U rodu mužského rozlišujeme životnost a neživotnost podle tvaru podstatného jména v 1. a 4. pádě. Podstatná jména rodu mužského životného mají tyto tvary různé (pes – psa), podstatná jména rodu mužského neživotného stejné (dům – dům). Podstatná jména s koncovou jsou vždy životná (soudce, důchodce, hokejista).

Přehled vzorů podstatných jmen

vzory rodu mužského: **pán, hrad, muž, stroj, předseda, soudce**

vzory rodu ženského: **žena, růže, píseň, kost**

vzory rodu středního: **město, moře, kuře, stavení**